

Toplantı : 18 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 885

Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Bütçe ve Plan Komisyonları Raporları. (M. Meclisi : 1/157; C. Senatosu : 1/617)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 268)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2036*

29 . 1 . 1979

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 23.1.1979 tarihli 38 nci Birleşiminde görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 19 . 6 . 1978 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 18, 23 . 1 . 1979 tarihli 37 ve 38 nci birleşimlerinde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 268)

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

*TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik
Dairesi Başkanlığı
Sayı : 101-99/06645*

14 . 6 . 1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 9 . 6 . 1978 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ile eki protokol ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

*Bülent Ecevit
Başbakan*

GEREKÇE

1. Bu tasarı ile Yüce Meclisin onayına sunulan «Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokol», Türkiye - AET Ortaklığı çerçevesinde 1964 yılından bu yana sürdürülmekte olan mali işbirliğini, yeni bir dönem için uzatmak amacına yönelmiştir.

2. Bilindiği gibi, Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) arasındaki ilişkiler 12 Eylül 1963'de imzalanıp 4 Şubat 1964 tarih ve 397 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve bu çerçevede 20 Kasım 1964 tarih ve 6/3930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan «Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir ortaklık yaratan anlaşma» (Ankara Anlaşması) ile ona eklenen ve 23 Kasım 1970'de imzalanıp 22 Temmuz 1971 tarih ve 1448 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunarak 22 Aralık 1972 tarih ve 7/5476 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan Katma Protokol ile yürütülmektedir.

3. AET ile Türkiye arasındaki ortaklık ilişkisi, ülkemizin, kademeli bir ekonomik bütünleşme yoluyla Topluluğa tam üye olarak katılmasını öngörmektedir. Ortaklık Anlaşması üç safhayı kapsamaktadır.

a) Topluluğun yardımları ile Türkiye ekonomisinin güçlendirileceği, 1964 - 1969 yılları arasında idrak olunan, hazırlık dönemi;

b) Topluluk ve Türkiye arasında gümrük birliğinin başlatıldığı ve her iki tarafın ekonomi politikalarının birbirine uydurulacağı, halen içinde bulunulan geçiş dönemi;

c) Topluluk ve Türkiye'nin gümrük birliğinin ve ekonomik politikalarının daha ileri ölçüde koordinasyonunun sağlanacağı, son dönem;

4. Ortaklık Anlaşması, hazırlık ve Geçiş dönemleri için konulan hedeflere ulaşmayı kolaylaştırmak amacıyla, Topluluk ile Türkiye arasında kapsamlı bir mali işbirliğini öngörmüştür. Söz konusu işbirliğinin çerçevesinde Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu, iki Mali Protokol uygulanmasından sonra, 12 . 5 . 1977 tarihinde Üçüncü Mali Protokolü imzalamışlardır.

5. Topluluk üyesi ülkeler adına hareket eden ve onların bütçe fonlarını kullanan Avrupa Yatırım Bankası (AYB), 1964 - 1969 yılları arasında Türkiye'ye Ortaklık Anlaşmasına ekli Birinci Mali Protokol'e göre, uygun koşullar ile 175 milyon hesap birimi (h.b) kredi sağlamıştır. (Birinci Mali Protokol'ün yürürlükte olduğu süre zarfında 1 h.b. = 1\$; 1 \$ = 9 TL.'ya tekbül etmiştir.)

Kredinin süresi 5 yıl olarak tespit edilmiş, altyapı projelerine % 3, sanayi projelerine % 4.5 faiz haddi uygulanması öngörülmüştür.

Vade her iki alanda da ödemesiz devre 7 yıl olmak üzere 30 yıl olarak kabul edilmiştir.

Verilen kredinin tümü 1970 yılı sonunda mukaveleye bağlanmış, fiili ödemede ise Boğaz Köprüsü ile ilgili son ödemenin 1976 yılı ortalarında gerçekleşmesi ile tamamen tüketilmiştir.

Alınan ödüncülerle 11 kamu, 33 özel sektöre ait olmak üzere ceman 44 projenin finansmanına katkıda bulunulmuştur.

Kamu projelerine 145 090 000 h.b., özel projelerine ise 29 910 000 h.b. tutarında kredi verilmiştir.

44 projenin 7'si altyapı, 37'si ise sanayi projesidir.

Altyapı projelerine ayrılan miktar 105 900 000 h.b.'ye ulaşmaktadır. Bu meblağ tüm kredinin % 65'ine tekbül etmektedir. Bu meblağın 59 900 000 h.b.'si enerji projelerine, 34 000 h.b. ulaştırma projelerine, 15 000 000 h.b.'si sulama projelerine tahsis edilmiştir.

Sanayi projelerine ayrılan miktar ise kamu ve özel sektör dahil 69 100 000 h. b. tutarındadır. Bu miktar da tüm kredinin % 35'ine tekbül etmektedir.

23 Kasım 1970 tarihinde imzalanan ve 1 Ocak 1973 tarihinde yürürlüğe giren, İkinci Mali Protokol ise yeni bir durum ortaya çıkarmıştır. Türkiye söz konusu Protokolle yalnız üye ülkeler bütçelerinden verilen ödüncülerden değil, AYB'nin kendi özkaynaklarından verilen ödüncülerden de yararlanmak imkânını bulmuştur.

İkinci Mali Protokolle verilen kredi, 195 milyon h.b.'si üye Devletler 25 milyon h.b. Banka özkaynaklarından olmak üzere 220 milyon h.b.'ye baliğ olmaktadır.

Söz konusu kredinin süresi beş yıl olmakla beraber Protokole konulan 23 Mayıs 1976 tarihi bu dönemi sınırlandırarak, yürürlük muamelelerinden doğan zaman kaybını bir bakıma telafi etmiştir. Vade 30 yıl, ödemesiz süre 8 yıl olarak kabul edilmiş, altyapı projelerinde % 2,5, sanayi projelerinde ise % 4.5 faiz uygulaması öngörülmüştür. Banka kredisinin şartları ise piyasa şartlarına tabi tutulmuştur.

30 Haziran 1977 tarihi itibariyle sözkonusu kredinin üye Devletler bütçelerinden verilen 195 milyon h.b.'lik kısmında 188 700 milyon h.b. ile Banka özkaynaklarından verilen 25 milyon h.b.'lik kredinin tümü mukaveleye bağlanmıştır.

Kamu projelerine ayrılan miktar 1976 yılı sonu itibariyle bakiye hariç 165 900 milyon h.b.'dir. 8 proje bu krediden istifade etmektedir. (Petkim, TCDD - Elektrik, TCDD - Dizel, THY, Gediz II, Seka - AK-DENİZ, Afşin - Elbistan, Berdan Sulama). Bu meblağın 77 milyon h.b.'si enerjiye, 36 450 milyonu ulaştır-maya, 21 milyonu sulamaya, 31 400 milyon h.b.'si de sanayiye ayrılmıştır.

Özel sektör projelerine ayrılan miktar 20 milyon h.b.'si özel şartlı ödünçlerden, 25 milyon h.b.'si Banka özkaynaklarından olmak üzere 45 milyon h.b.'ye ulaşmıştır.

II nci Mali Protokol çerçevesinde mukaveleye bağlanan kredilerin 134 500 000 h.b.'si altyapı 76 400 000 h.b.'si ise sanayi projelerine ait bulunmaktadır. (İkinci Mali Protokolün yürürlükte olduğu süre zarfında ABD parasının değer kaybetmesi 1 h.b. = 1,2 \$ olarak kullanılmasını gerektirmiştir.)

7. AET'ye üç yeni üyenin katılması (İngiltere, Danimarka, İrlanda) sonunda 1973 yılında AET ile imzalanılan Tamamlayıcı Protokol ile yeni üye ülkeler 47 milyon h.b. tutarında ilave bir kredi vermeyi taahhüt etmişlerse de, bu protokolün henüz onaylanmamış olması nedeniyle sözkonusu meblağ kullanılabilir hale gelememiştir.

8. I ve II nci Mali protokollerin ekonomimize müspet katkıları dikkate alınarak ve II nci Mali Protokolün, «Bu Protokolün sona ermesinden bir yıl önce, Âkit Taraflar, mali yardım alanında yeni bir dönem için ön-görülebilecek hükümleri incelerler» diyen 10 ncu maddesi hükmünün ışığında, Türkiye ile AET arasında sürdürülmekte olan Mali İşbirliğinin yeni bir dönem için devam ettirilmesine, taraflar, 20 Aralık 1976 tarihinde Brüksel'de akdedilen Ortaklık Konseyi toplantısında karar vermişlerdir. Toplulukla yapılan müzakerelerin sonunda Üçüncü Mali Protokol 12.5.1977 tarihinde Türkiye adına, Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil ve Topluluk adına AET Konseyi Dönem Başkanı İngiltere Dışişleri Bakanı David Owen arasında imzalanmıştır.

III ncü Mali Protokol gerek kredi miktarı, gerekse kredi şartları bakımından önceki protokollere nazaran daha müspet unsurlar ilave etmektedir.

Bu Protokole göre, Topluluğun Türkiye'ye, 220 milyon hesap birimi üye devletler bütçelerinden 90 milyon hesap birimi de Avrupa Yatırım Bankası özkaynaklarından olmak üzere toplam 310 milyon hesap birimi tutarında kredi vermesi öngörülmektedir.

Üye Devletler bütçelerinden sağlanan kredinin vadesi 40 yıl, ödemesiz devresi 10 yıl, faizi % 2,5 olarak tespit edilmiştir. Sözkonusu kredi, kârlılığı yaylı ve uzun vadeli yatırımların finansmanında kullanılacaktır.

Avrupa Yatırım Bankası'nın özkaynaklarından sağlanan kredilerden normal kârlılıktaki kamu ve özel sektör projeleri yararlanacak ve bu kredilere piyasa şartları uygulanacaktır.

Onay işlemlerinin tamamlanmasından sonra uygulanmasına başlanacak olan Protokol, 31 Ekim 1981'e kadar yürürlükte kalacaktır.

III ncü Mali Protokolün, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik şartlar çerçevesinde ekonomimize küçümsenmeyecek bir katkıda bulunacağı açıktır. Gerçekten III ncü Mali Protokolün yürürlükte kalacağı süre zarfında ekonomimiz başta dış ticaret dengesinin bilinen karakteri ve son yıllar zarfında işçi dövizleri ve turizm gelirlerindeki gerilemeler nedenleriyle önemli dış kaynak ihtiyacı içinde olacak ve dış finansman sorunu, ekonomimizin başta gelen meselelerinden birisi olmaya devam edecektir.

I ve II nci Mali Protokol uygulamalarında üzerinde önemle durulan husus AYB kanalı ile aldığımız kredilerin Kalkınma Planlarımızda öngörülen yapısal değişmeyi hızlandıracak sahalarda kullanılması olmuştur. III ncü Mali Protokol alınacak kredileri bu prensibe mutlak bir şekilde riayet edilmek şartıyla kullanılmasını mümkün kılan hükümler öngörmektedir.

Mali Protokolün 2 nci maddesine göre;

a) Türk ekonomisinin verimliliğinin artmasına katkıda bulunan ve özellikle Türkiye'nin daha iyi bir ekonomik altyapı, daha yüksek randımanlı bir tarım ve yönetimlerinin niteliği ne olursa olsun - kamu veya özel - sanayi veya hizmet sektörlerinde modern ve rasyonel şekilde işletilen teşebbüsler ile donatılmasını amaç edilen;

b) Ortaklık Anlaşması amaçlarının gerçekleşmesine yararlı olan;

c) Yürürlükteki Türk Kalkınma Planı çerçevesinde yer alan;

Yatırım projeleri, finansman için seçilebileceklerdir. Türkiye'nin ödemeler dengesi durumunun iyileşmesine katkıda bulunmaya elverişli projelere özel bir önem verileceği Protokolde ayrıca belirtilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü

1 . 2 . 1979

TASARI VEYA TEKLİFİN

Sıra Sayısı
M. M. C. S.

Ö z e t i

268 Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

MİLLET MECLİSİNDE KALDIĞI SÜRE : 3 aydan fazla.
CUMHURİYET SENOTOSUNDA KALACAĞI SÜRE : 3 ay.
SÜRENİN BİTİŞ TARİHİ : 30 Nisan 1979

TASARI VEYA TEKLİFİN HAVALA EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR, TANINAN SÜRE (Gün)

1. — Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu. Bir hafta
2. — Bütçe ve Plan Komisyonu. Bir hafta
3. — GÜNDEME 7 . 2 . 1979

Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Dışişleri, Turizm ve Tanıtma
Komisyonu
Esas No. : 1/617
Karar No. : 4
Sıra No. : 8

2 . 2 . 1979

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 23 . 1 . 1979 tarihli 38 nci Birleşiminde görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, ilgili Dışişleri ve Maliye bakanlıklarının temsilcilerinin de katılımıyla 2 . 2 . 1979 tarihli toplantıda komisyonumuzca görüşüldü.

Tasarının gerekçesinde de görüldüğü gibi, 3 ncü Mali Protokol, 12 . 5 . 1977 tarihinde taraflarca imzalanmış olup, protokole göre topluluğun Türkiye'ye, 220 milyon hesap birimi üye devletler bütçesinden, 90 milyon hesap birimi de Avrupa Yatırım Bankası özkaynaklarından olmak üzere toplam 310 milyon hesap birimi tutarında kredi vermesi öngörülmektedir.

Üye Devletler bütçelerinden sağlanan 220 milyon hesap birimi kredinin vadesi 40, ödemesiz devresi 10 yıl, faizi % 2,5 olarak tespit edilmiş olup; bu kredi, kârlılığı yayılı ve uzun vadeli yatırımların finansmanından kullanılacaktır.

Avrupa Yatırım Bankasının özkaynaklarından sağlanan 90 milyon hesap birimi kredilerden ise normal kârlılıktaki kamu ve özel sektör projeleri yararlanacak ve bu kredilere piyasa şartları uygulanacaktır. Onay işlemlerinin tamamlanmasından sonra uygulanmasına başlanacak olan bu Mali Protokol, 31 Ekim 1981'e kadar yürürlükte kalacaktır.

Bu gerekçelerle hazırlanan yasa tasarısının 1, 2, 3 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Bu tasarının amaçladığı konunun önemi ve ivediliğine binaen Genel Kurulda öncelikle görüşülmesi kararlaştırılmıştır.

Havalesi gereğince Bütçe ve Plan Komisyonuna gönderilmek üzere, Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Samsun
Ziya Gökalp Mülâyim

Başkanvekili
Tabii Üye
Selâhattin Özgür
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye
Metin Toker

Bu Kanunda Sözcü
Ankara
Ergün Ertem

Kâtip
Edirne
Süleyman Sırrı Ergun

Üye
Ankara
Uğur Alacakaptan
Toplantıda bulunamadı.

Üye
İzmir
Şeref Bakşık
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Ankara
Atıf Benderlioğlu

Üye
Giresun
Hayrettin Erkmen

Üye
İstanbul
Erdoğan Adalı
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Manisa
Oral Karaosmanoğlu

Üye
Çorum
Safa Yalçuk
Toplantıda bulunamadı.

Üye
İstanbul
Besim Üstünel
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Tabii Üye
Ahmet Yıldız

Üye
Tekirdağ
Orhan Öztrak
Toplantıda bulunamadı.

Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plan Komisyonu
Esas No. : 1/617
Karar No. : 24

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 23 Ocak 1979 tarihli 38 ncü Birleşiminde görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 29 Ocak 1979 tarihli ve 2036 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmiştir. Cumhuriyet Senatosu Başkanlığınca da 4 Şubat 1979 tarihinde Komisyonumuza gönderilen tasarı, Komisyonumuzun 7 Şubat 1979 tarihli toplantısında, Dışişleri ve Maliye bakanlıkları temsilcileri de hazır bulunduğu halde görüşülmüştür.

Tasarı, Türkiye ve AET Ortaklığı arasında 1964 yılından beri süregelen mali işbirliğinin yeni bir dönem için uzatılması amacıyla imzalanan «Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokol» ün Yüce Meclislerce onaylanmasını öngörmektedir.

III ncü mali protokol gerek kredi miktarı, gerekse kredi şartları bakımından önceki protokollere nazaran daha müspet unsurlar ilave etmektedir.

Bu protokole göre topluluğun Türkiye'ye, 220 milyon hesap birimi üye devletler bütçelerinden 90 milyon hesap birimi de Avrupa Yatırım Bankası özkaynaklarından olmak üzere toplam 310 milyon hesap birimi tutarında kredi vermesi öngörülmektedir.

İkinci maddede belirtilen toplam 310 milyon hesap birimlik ikraz, memleketimizle AET arasında bir ortaklık yaratan Anlaşmanın hedeflerine ulaşmasını teşvik amacıyla yapılan III ncü mutad protokoldür. Bu bakımdan bu protokolün, Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planımızın finansmanı için gerekli olan dış kaynakların sağlanması ile ilgili olarak ortaklık nezdinde vaki olabilecek girişimlerimize engel olmayacağı doğaldır.

Söz konusu kredi, kârlılığı yayılı ve uzun vadeli yatırımların finansmanında kullanılacaktır. Üye Devletler bütçelerinden sağlanan kredinin vadesi 40 yıl, ödemesiz devresi 10 yıl ve faizi de % 2,5 olarak saptanmıştır.

Onay işlemlerinin tamamlanmasından sonra protokol uygulanmaya başlanacak ve 31 Ekim 1981'e kadar yürürlükte kalacaktır.

Bu gerekçelerle hazırlanan tasarı Komisyonumuzca da olumlu bulunmuş ve maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Avrupa Yatırım Bankasının özkaynaklarından sağlanan normal kârlılıktaki kredilerin, kamu ve özel sektör projelerinde bir an önce kullanılabilmesi için işbu tasarının yasalaşmasının çabuklaştırılması için Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da Komisyonumuzca karar altına alınmıştır.

İşbu raporumuz, Genel Kurulun olurlarına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Trabzon
Hasan Güven

Başkanvekili
Zonguldak
Ahmet Demir Yüce

Sözcü
Balıkesir
Nejat Sarlıcalı

Kâtip
Niğde
Abdullah Emre İleri
Toplantıda bulunamadı.

Afyonkarahisar
Söz Hakkım Mahfuzdur.
Kâzım Karaağaçlıoğlu

Ankara
Söz Hakkım Mahfuzdur.
Yiğit Köker

Aydın
İskender Cenap Ege
Toplantıda bulunamadı.

İzmir
Nurhan Artemiz
Toplantıda bulunamadı.

Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye
Zeyyat Baykara

Erzincan
Niyazi Ünsal

Kars
Muzaffer Şâmioloğlu

Konya
Mukbil Abay

Ordu
İdris Gürsoy
Toplantıda bulunamadı.

Samsun
Bahri Cömert
Toplantıda bulunamadı.

Tabii Üye
Suphi Karaman

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 12 Eylül 1963 tarihinde Ankara'da imzalanmış, 4 Şubat 1964 tarih ve 397 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş, 22 Ekim 1964 tarih ve 6/3820 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanmış ve 20 Kasım 1964 tarih ve 6/3930 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulmuş olan «Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Bir Ortaklık Yaratan Anlaşma» ile kurulan Türkiye AET Ortaklığı çerçevesinde Türk ekonomisinin verimliliğini artırmak ve anlaşmanın amaçlarının gerçekleştirilmesine yardımcı olmak amacıyla Türk kalkınma planları çerçevesinde yer alan yatırım projelerinin finansmanı için 12 Mayıs 1977 tarihinde imzalanan «Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokol» ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 12 Eylül 1963 tarihinde Ankara'da imzalanmış, 4 Şubat 1964 tarih ve 397 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş, 22 Ekim 1964 tarih ve 6/3820 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanmış ve 20 Kasım 1964 tarih ve 6/3930 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulmuş olan «Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Bir Ortaklık Yaratan Anlaşma» ile kurulan Türkiye AET Ortaklığı çerçevesinde Türk ekonomisinin verimliliğini artırmak ve anlaşmanın amaçlarının gerçekleştirilmesine yardımcı olmak amacıyla Türk kalkınma planları çerçevesinde yer alan yatırım projelerinin finansmanı için 12 Mayıs 1977 tarihinde imzalanan «Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokol» ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŐIŐLERİ, TURİZM VE TA-
NITMA KOMİSYONUNUN KA-
BUL ETTİĞİ METİN

*Türkiye - Avrupa Ekonomik Top-
luluđu Arasında Mali Protokolün
Onaylanmasının Uygun Bulundu-
đuna Dair Kanun Tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi
metninin 1 nci maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi
metninin 2 nci maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi
metninin 3 ncü maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

BÜTÇE VE PLAN KOMİSYO-
NUNUN KABUL ETTİĞİ ME-
TİN

*Türkiye - Avrupa Ekonomik Top-
luluđu Arasında Mali Protokolün
Onaylanmasının Uygun Bulundu-
đuna Dair Kanun Tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi-
nin kabul ettiği metnin 1 nci mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi-
nin kabul ettiği metnin 2 nci mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi-
nin kabul ettiği metnin 3 ncü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE - AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU ARASINDA
MALİ PROTOKOL

Bir yandan,
Türkiye Cumhurbaşkanı,
Öte yandan,
Majeste Belçikalılar Kralı,
Majeste Danimarka Kraliçesi,
Federal Almanya Cumhurbaşkanı,
Fransa Cumhurbaşkanı,
İrlanda Başkanı,
İtalya Cumhurbaşkanı,
Altes Royal Lüksemburg Büyük Düğü,
Majeste Hollanda Kraliçesi,
Majeste Büyük Britanya Birleşik Krallığı ve,
Kuzey İrlanda Kraliçesi
Ve Avrupa Toplulukları Konseyi,

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir ortaklık yaratan Anlaşmanın hedeflerine ulaştırılmasını kolaylaştırmak için Türk ekonomisinin hızlandırılmış bir şekilde kalkınmasına yararlı olmak ARZU-SUYLA,

Türkiye Cumhurbaşkanı,
Majeste Belçikalılar Kralı,
Majeste Danimarka Kraliçesi,
Federal Almanya Cumhurbaşkanı,
Fransa Cumhurbaşkanı,
İrlanda Başkanı,
İtalya Cumhurbaşkanı,
Altes Royal Lüksemburg Büyük Düğü,
Majeste Hollanda Kraliçesi,
Majeste Büyük Britanya Birleşik Krallığı ve,
Kuzey İrlanda Kraliçesi,
Ve Avrupa Toplulukları Konseyi,

Tam yetki ile ATAMIŞLARDIR, ADLARI GEÇENLER yetki belgelerinin karşılıklı olarak verilmesinden ve bunların usul ve şekil bakımından uygunluklarının anlaşmasından sonra, aşağıdaki hükümler üzerinde UYUŞMUŞLARDIR.

Madde : 1

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasındaki Ortaklık çerçevesinde, Topluluk, kalkınmasını hızlandırmak üzere Türkiye'nin aldığı tedbirlerle gösterdiği çabaya, bu Protokolde belirtilen şartlar içinde tamamlayıcı olarak katılır.

Madde : 2

1. 1 nci maddede belirtilen hedefler uyarınca 31 Ekim 1981 tarihinde son bulan bir dönem içinde, 310 milyon h.b. tutarında global bir meblağ aşağıdaki düzeyde taahhüt edilebilir :

a) Avrupa Yatırım Bankasının - bundan böyle «Banka» diye anılacaktır - kendi özkaynaklarından ödünç şeklinde tahsis edeceği 90 milyon a.h.b.

b) Topluluğun vereceği yetki üzerine Bankanın özel şartlı ödünç şeklinde tahsis edeceği 220 milyon a.h.b.

2. Türk Devleti veya Türk Devletinin oluru ile mahalli idareler veya merkezi veya bir müessesesi Türkiye'de bulunan kamu veya özel teşebbüsler tarafından Bankaya sunulan :

a) Türk ekonomisinin verimliliğinin artmasına katkıda bulunan ve özellikle Türkiye'nin daha iyi bir ekonomik altyapı, daha yüksek randımanlı bir tarım ve yönetimlerinin niteliği ne olursa olsun - kamu veya özel - sanayi veya hizmet sektörlerinde modern ve rasyonel şekilde işletilen teşebbüsleriyle donatılmasını amaç edinen;

b) Ortaklık Anlaşması amaçlarının gerçekleşmesine yararlı olan;

c) Yürürlükteki Türk Kalkınma Planı çerçevesinde yer alan;

Yatırım projeleri finansmanı için seçilebilir.

3. Yukarıdaki hükümler çerçevesinde yatırım projelerinin tercihine gelince;

a) Ancak münferit projeler ile;

b) Kural olarak ekonominin bütün sektörlerine giren Türk topraklarında gerçekleştirilebilecek yatırım projeleri, finansmandan yararlanabilir;

c) Türkiye'nin ödemeler dengesi durumunun iyileşmesine katkıda bulunmaya elverişli projelere özel bir önem verilir.

4. Projelerin kabulü için gerekli tetkik ve ödüncülerin verilmesi Banka statüsünde öngörülen şekillere, şartlara ve usullere göre yapılır.

Madde : 3

1. Her yıl tahsis edilecek meblağlar bu Protokolün tüm uygulama süresince, mümkün olduğu kadar düzgün şekilde yayılacaktır. Bununla beraber, ilk uygulama süresi içinde tahsisler, makul sınırlar içinde diğerlerine nispetle, daha yüksek bir tutara erişebilir.

2. 2 nci maddenin 1 nci paragrafında belirtilen süre sonunda muhtemel bakiye tüketilinceye kadar kullanılır. Bu takdirde kullanma bu Protokolde öngörülen şekillere uygun olarak yapılır.

Madde : 4

1. Ödüncüler Türk Devleti ya da yetkili Türk kuruluşlarınca tahsis edilebilir ve bu fonlar Banka ile mutabık kalınarak yararlananlara, bu organlarca tahsis edildikleri projelerin ekonomik ve mali özelliklerine göre tespit edilecek şartlarla yeniden ödünç verilir.

2. Bankanın kendi özkaynaklarından verilen ödüncülerin süresi ile ilgili şartlar, projelerin ekonomik ve mali özellikleri ile uygun şekilde tespit olunur; uygulanan faiz haddi, her ödünç mukavelesinin imzası sırasında Banka tarafından uygulanan faiz haddidir.

3. Özel şartlı krediler Türk Devletine yılda % 2,5 faiz haddi ve 10 yıl ödemesiz devre olmak üzere 40 yıl vade ile verilir.

Türk Devleti, ödüncülerden yararlanan teşebbüsler tarafından geri ödenen ve Banka ödüncülerinin amortismanı için derhal kullanılmayacak meblağı 2 nci maddenin 2 nci paragrafında belirtilen şekilde yatırım projelerinin finansmanına tahsis edecektir. Türk Devleti Bankaya söz konusu meblağların kullanılışı hakkında her yıl bilgi verecektir. Bu husus evvelki Mali Protokoller çerçevesinde işlem gören faaliyetlere de uygulanır.

4. Bankanın kendi özkaynaklarından verilen ödüncüler normal kârlılıktaki projelerin finansmanına öncelikle tahsis edilir; özel şartlı krediler kârlılığı uzun veya yaygın projelerin finansmanına öncelikle tahsis edilir.

Madde : 5

Ödüncüler, kabul edilen yatırım projelerinin gerçekleşmesi için gerekli ithalat giderleri olduğu kadar, inceleme, müşavir - mühendislik ve teknik yardım harcamalar da dahil olmak üzere, gerekli iç giderlerin karşılanmasında da kullanılabilir.

Madde : 6

Projelerin gerçekleşmesi için Banka tarafından yapılan katkı, Türkiye'nin oluru ile, ortak finansman şeklini alabilir.

Madde : 7

Öz sermayeleri tamamen veya kısmen topluluk ülkelerinden gelen teşebbüsler, bu Protokolde öngörülen finansman imkânlarından, sermayeleri milli kaynaklardan gelen teşebbüslerle eşit şartlar içinde yararlanır.

Madde : 8

Bu Protokol çerçevesinde gerçekleştirilen finansman konusu projelerin icrası, idaresi ve bakımı Türkiye'nin veya 2 nci maddenin 2 nci paragrafında belirtilen diğer yararlananların sorumluluğundadır.

Banka yaptığı mali katkının kararlaştırılan tahsislere uygun olarak ve en iyi ekonomik şartlarda kullanılacağı hususundan emindir.

Madde : 9

1. Ödünçlerle finanse edilen projelerin ihale, teklif isteme, pazarlık ve mukavelelerine katılma, Türkiye Cumhuriyeti ve Toppluluk üyesi Devletlerin bütün gerçek ve tüzelkişilerine eşit şartlarla açıktır.

2. Türkiye, bu Protokol uyarınca finanse edilen projelerin gerçekleşmesi için yapılan pazarlık ve mukaveleleri diğer milletlerarası teşkilatlara uygulananlar kadar elverişli bir vergi ve gümrük rejiminden faydalanacaktır.

Madde : 10

Türkiye, bu Protokol uyarınca tahsis edilen ödünçlerden Bankaya kalan faiz ve diğer her türlü meblağın, milli veya mahalli her çeşit vergi ve mali prolevmandan muaf tutulması için gereken tedbirleri alacaktır.

Madde : 11

Bir ödünçün, Türk Devletinden başka bir kuruluşa verilmesi halinde bu ödünçün verilmesi Banka tarafından Türk Devletinin garantisine bağlanabilir.

Madde : 12

Bu Protokol uyarınca verilen ödünçlerin tüm süresi boyunca Türkiye, bu ödünçlerden yararlanan borçlulara veya kefillerine, faiz ve komisyonlar ile ödünçlerin geri ödenmesi için gerekli dövizleri tahsis etmekle yükümlüdür.

Madde : 13

Mali İşbirliğinin neticeleri, Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir ortaklık kuran Anlaşmanın 6 ncı maddesi ile kurulan Ortaklık Konseyinde müzakere mevzuu yapılabilir.

Madde : 14

Bu Protokolün sona ermesinden bir yıl önce, Âkit Taraflar, mali yardım alanında yeni bir dönem için öngörülebilecek hükümleri inceleyeceklerdir.

Madde : 15

Bu Protokol, Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir Ortaklık yaratan Anlaşmaya eklenmiştir.

Madde : 16

1. Bu Protokol, Âkit Tarafların kendi usullerine göre onay, kabul veya tasdike tabi olur ve Âkit Taraflarca bu husustaki gerekli muamelelerin tamamında teblig edilir.

Bu Protokol 1 nci fıkrada öngörülen tebliğ edildiği tarihini izleyen ikinci ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde : 17

Bu Protokol, her metin eşit şekilde geçerli olmak üzere Türk, Alman, İngiliz, Danimarka, Fransız, İtalyan, Hollanda dillerinde ikişer nüsha olarak yazılmıştır.

Mali Protokolün 2 nci Maddesi ile İlgili Avrupa Ekonomik Topluluğu Yorumu :

1. Mali Protokolün 2 nci maddesinde belirtilen ödünç miktarını ifade etmek için kullanılan Avrupa hesap birimi, Topluluk üyesi Devletlerin paralarının aşağıdaki meblağlarının toplamı ile tanımlanır.

Alman Markı	0,828
İngiliz Lirası	0,0885
Fransız Frankı	1,15
İtalyan Lireti	109
Hollanda Florini	0,286
Belçika Frankı	3,66
Lüksemburg Frankı	0,14
Danimarka Kuronu	0,217
İrlanda Lirası	0,00759

2. Herhangi bir parayla, Avrupa hesap biriminin değeri, 1 nci paragrafta belirtilen meblağların bu parayla karşılıklarının toplamına eşittir. Bu değer, kambiyo piyasalarında günlük kurlar esas alınarak belirlenir.

Çeşitli milli paralarda husule gelen günlük kur değişiklikleri Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesinde yayınlanır.

